

SEMINARI A. Grup 2
Facultat de Traducció i d'Interpretació
Universitat Autònoma de Barcelona

6 crèdits (4 teòrics + 2 pràctics)

Curs 1998-99. 2n quadrimestre

Dimecres de 8.30 h a 10.30 h i divendres de 10.30 h a 12.30 h

Joan Vilarnau i Dalmau

OBJECTIUS

Saber adequar qualsevol text a la correcció pròpia del seu registre, especialment quant a estil i a aspectes gramaticals (model de llengua). Poder donar una resposta satisfactoria a qualsevol problema sorgit de la correcció d'un text. Conèixer i aplicar els criteris per evitar la discriminació per raó de sexe en un text. Conèixer i saber utilitzar les principals obres de suport en les tasques de correcció d'un text.

PROGRAMA

1. Les varietats de la llengua.

Varietats dialectals i varietats funcionals. L'estàndard. Estandardització i codificació. L'establiment de la norma i les seves interpretacions i modificacions posteriors. L'establiment de l'estàndard: els documents de l'IEC i els llibres d'estil.

2. Convencions estilístiques.

Llengua estàndard i models de llengua. Grau d'intervenció en la correcció d'un text en funció del registre. Majúscules i minúscules. Signes de puntuació. Abreviacions. Tipus de lletra. Forma del text. Signes de correcció tipogràfica. Noms propis no catalans. Referències bibliogràfiques. La importància de les convencions. El criteri d'homogeneïtat.

3. Llengua i sexism.

La llengua com a reflex de les relacions socials. Els pretesos genèrics. Models de llengua no sexista: límits mínims i màxims.

4. La llengua oral.

Factors que determinen el registre en les comunicacions orals. El model de llengua oral: fonètica, morfologia i sintaxi. Les varietats dialectals. L'establiment de l'estàndard oral.

5. Les principals obres de referència: diccionaris i gramàtiques.

Els principals diccionaris: característiques i diferències. Les novetats del DIEC. Les principals gramàtiques: característiques i diferències. El llenguatge especialitzat.

6. Aspectes gramaticals controvertits.

Lèxic. Ser i estar. Expressions de lloc i de temps. Règimsverbals. Preposicions.

7. La situació actual del català.

L'estat actual de la llengua catalana. El règim de cooficialitat. Els condicionaments que afecten el procés de normalització lingüística. El marc legal: la nova llei. Perspectives de futur.

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà a partir de l'exposició a classe, en grups de dues persones, d'algun aspecte teòric o pràctic de qualsevol dels temes del programa. La naturalesa d'aquesta opció, que implica necessàriament un seguiment per part del professor durant la fase de confecció, serà adequadament explicada durant les primeres setmanes del curs. El 75 % de la nota partirà d'un exercici d'autoavaluació i el restant 25 % la posarà el professor a partir de l'avaluació dels exercicis d'avaluació mútua que s'aniran fent al llarg del curs.

Horari de despatx: dimecres de 10.30 h a 13.30 h (i hores convingudes)

Despatx: K-2026

Telèfon despatx: 581 34 03

Adreça electrònica: vilarnau@cc.uab.es

BIBLIOGRAFIA DE CONSULTA

Alguns recursos es poden trobar a Internet. A la majoria s'hi pot accedir a través de l'adreça <http://www.geocities.com/Athens/Oracle/1281>.

1. Les varietats de la llengua

CASSANY, Daniel; MARÍ, Isidor. *Els perfils del català: Varietats i registres de la llengua catalana*. Súria: COM (extra, núm. 4) Departament de Cultura, 1990.

LACREU, Josep. «L'estàndard català: situació actual i perspectives» dins *Escola Catalana* núm. 308, març de 1994.

LAMUELA, Xavier. *Estandardització i establiment de llengües*. Barcelona: Edicions 6, 1994.

LÓPEZ DEL CASTILLO, Lluís. *Llengua standard i nivells de llenguatge*. Barcelona: Laia, 1976.

MARÍ, Isidor. «Registres i varietats de la llengua». A: *COM ensenyar català als adults*, 3, juny 1983.

MUÑOZ MARTÍN, Ricardo. *Lingüística per a la traducció*. Capellades: Eumo Editorial, 1995.

PAYRATÓ, Lluís. *Català col·loquial: Aspectes d'ús corrent de la llengua catalana*. València: Universitat de València, 1988.

POMARES, Joaquim. *Diccionari del català popular i d'argot*. Barcelona, Edicions 62, 1997.

RUIZ, F; SANZ, R. *Les varietats diafàsiques o registres lingüístics*. València: Tàndem, 1990. (Quaderns Activitats, 3)

VENY, J. *Els parlars catalans: Síntesi de dialectologia*. 6a ed. Palma de Mallorca: Moll, 1986 (Biblioteca Raixa; 128)

VINYOLES, JJ. *Vocabulari de l'argot de la delinqüència*. Barcelona: Millà, 1978.

—; PIQUÉ, R. *Diccionari eròtic i sexual*. Barcelona: Edicons 62, 1989.

2. Convencions estilístiques.

Abreviacions. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1997.

BADIA, Jordi [et al.]. *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions Castellnou, 1997.

Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona. *Manual d'estil*. Barcelona: 1995.

LA CAIXA. *Llibre d'estil*. Barcelona: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 1991.

Consorci per a la Normalització Lingüística. *Guia lingüística per a administracions locals*. Barcelona: CNL, novembre de 1992-setembre de 1995.

COROMINA, Eusebi. *El 9 Nou: Manual de redacció i estil*. Vic: Diputació de Barcelona; Premsa d'Osona. Eumo, 1991.

Criteris Lingüístics. València: Generalitat Valenciana, 1995.

Diari de Barcelona. *Un model de llengua pels mitjans de comunicació*. Barcelona: Editorial Empúries, 1987.

Eines per al comerç. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1994.

FERRER PASTOR, F. *Normes de correcció d'originals i proves d'impremta*. València: Denes, 1994.

Gabinet de Llengua Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona. *Els signes de puntuació*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1993.

—. *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1993.

—. *Majúscules i minúscules*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1993.

Llibre d'estil de l'Avui. Barcelona, Empúries, 1997.

Majúscules i minúscules. 2a ed. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1992.

MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Diccionario de tipografía y del libro*. Madrid: Paraninfo, 1981.

—. *Diccionario de ortografía técnica*. Madrid: Pirámide (Fundación Germán Sánchez Ruipérez), 1987.

MESTRES, Josep Maria. «Els signes de puntuació i altres signes gràfics». A: COM ensenyar català als adults, 21 (maig 1990) i 22 (agost 1990).

- MESTRES, Josep Maria; GUILLÉN, Josefina. *Diccionari d'abreviaciones*. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1992.
- MESTRES, Josep Maria [et al.]. *Manual d'estil: La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo Editorial, 1995.
- PUJOL, Josep Maria; SOLÀ, Joan. *Ortotipografia: Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Barcelona: Columna, 1995.
- Servei de Llengües i terminologia de la UPC. *Guia lingüística práctica 2: Convencions gràfiques*. Barcelona: Servei de Publicacions de la UPC, 1996
- SERVITJE, Albert. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1996.
- SOLÀ, Joan; PUJOL, Josep Maria. *Tractat de puntuació*. Barcelona: Columna, 1989.
- SOLÀ, Joan. *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1995.
- TELEVISIÓ DE CATALUNYA. *El català a TV3: Llibre d'estil*. Barcelona: Edicions 62, març de 1995.
- . *Criteris lingüísticos sobre traducció i doblatge*. Barcelona, edicions 62, 1997.
- Universitat Politècnica de Catalunya. *Fitxes de Normalització Lingüística*. Barcelona, edicions de la UPC, 1989.

3. Llengua i sexism

- DUARTE, C. «La discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu» (I, II i III). A: *Llengua i Administració*, núm. 21, 22 i 23 (gener-juliol 1986).
- Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona, 1992.
- LAKOFF, Robin. *Language and woman's place*. Harper and Row, 1975. Traducció castellana: *El lenguaje y el lugar de la mujer*. Barcelona: Ricou (Hacer), 1981.
- UNESCO. *Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1992.
- GARCÍA MESEGUER, Álvaro. *Lenguaje y discriminación sexual*. Barcelona, Montesinos, 1977 (tercera edició, 1988).
- . *¿Es sexista la lengua española?: Una investigación sobre el género gramatical*. Barcelona, Paidós, 1994.
- LLEDÓ, Eulàlia. *El sexism i l'androcentrisme en la llengua: anàlisi i propostes*. Bellaterra: Quaderns per a la coeducació, Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, 1992.
- LÓPEZ GARCÍA, Àngel; MORANT, Ricardo. *Gramática femenina*. Madrid, Cátedra, 1991.
- Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua*. València: Generalitat valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1989.

VIOLI, Patrizia. *L'infinito singolare*. (Traducció castellana: *El infinito singular*. Madrid, Cátedra, 1991.)

LOZANO DOMINGO, Irene. *Lenguaje femenino, lenguaje masculino: ¿Condiciona nuestro sexo la forma de hablar?* Madrid: Minerva Ediciones, 1995.

4. L'estàndard oral

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, I (fonètica). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II (morfologia). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1992.

El català a TV3: Llibre d'estil. Barcelona: Edicions 62, 1995.

EMISORES DE LA GENERALITAT. UNITAT D'ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC. *Les principals faltes davant del micròfon*. L'Hospitalet de Llobregat, CNL, 1986.

CASTELLANOS, Josep-Anton. *Manual de pronunciació*. Vic: Eumo Editorial, 1993

LACREU, Josep. *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 2a ed. València: Universitat de València. Institut de Filologia Valenciana, 1992.

PAYRATÓ, Lluís. *Català col·loquial: Aspectes d'ús corrent de la llengua catalana*. València: Universitat de València, 1988.

5. Les principals obres de referència: diccionaris i gramàtiques.

ALCOVER, Antoni M; MOLL. Francesc de Borja, *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1926-62. 10 volums.

BADIA, Antoni M. *Gramática catalana*. Madrid: Gredos, 1962. 2 volums.

—. *Gramàtica catalana: Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1994.

COROMINES, Joan. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 9 volums, 1980-1991.

Diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, tercera edició, 1993.

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona-Palma de Mallorca-València: Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Encyclopèdia Catalana, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

Diccionari manual de la llengua catalana. Barcelona: Edhsa, 1981.

FABRA, Pompeu. *Diccionari general de la llengua catalana*. Barcelona: Edhsa, 1932.

—. *Gramàtica catalana*. Barcelona: IEC, 1918.

—. *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide, 1956.

- Gran encyclopèdia catalana* 2a ed. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, setena reimpressió (actualitzada), juliol de 1994, 24 volums.
- Gran Larousse Català*. Barcelona: Ed. 62, 1990-1993. 10 volums.
- RUAIX, Josep. *El català 1, 2 i 3*. Barcelona: 1984.

6. Aspectes gramaticals.

- BADIA, Jordi [et al.]. *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions Castellnou, 1997.
- BARTRA, Anna. *Qüestions de la sintaxi d'ordre en català*. Tesi doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona, 1985.
- CAMPS, Oriol. *Parlem del català*. Barcelona: Empúries, 1994.
- COROMINES, Joan. *Lleures i conversos d'un filòleg*. Barcelona: Club Editor, 1971.
- FABRA, Pompeu. *Converses filològiques*. Barcelona: Barcino, 1954.
- FERRATER, Gabriel. *Sobre el llenguatge*. Barcelona: Quaderns Crema, 1968.
- Documents de la Secció Filològica (I)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.
- Documents de la Secció Filològica (II)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1991.
- Documents de la Secció Filològica (III)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1996.
- JANÉ, Albert. *Aclariments lingüístics*. Tres volums. Barcelona: Barcino, 1973.
- RUAIX, Josep. *Punts conflictius del català*. Barcelona: Barcanova, 1989.
- . *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / I*. Moià: Josep Ruaix, 1994.
- . *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / II*. Moià: Josep Ruaix, 1995.
- . *Diccionari auxiliar*. Moià: Josep Ruaix, 1996.
- SOLÀ, Joan. *A l'entorn de la llengua*. Barcelona: Laia, 1977.
- . *Qüestions controvertides de sintaxi catalana*. Barcelona: Edicions 62, 1987.
- . *Lingüística i normativa*. Barcelona: Empúries, 1990.
- . *Sintaxi i normativa: Estat de la qüestió*. Barcelona: Empúries, 1994.